

Czesław Wojtyniak - kapelan 15 Pułku Ułanów Poznańskich

Barbara Tarkowska

Czesław Wojtyniak urodził się 19 lipca 1891 r. w Puszczykowie powiat Poznań jako syn Walentego i Agnieszki z domu Motylak. Ukończył niemieckie Gimnazjum Królewskie w Poznaniu oraz Seminarium Duchowne w Poznaniu i Gnieźnie. Święcenia kapłańskie otrzymał w dniu 29 grudnia 1914 r. W czasie nauki był działaczem polskich organizacji patriotycznych. Od 1915 r. wikariusz w Pniewie i Kostrzynie. Pod koniec pierwszej wojny światowej wcielony na kapelana do 7. Pułku Grenadierów w armii niemieckiej. Od jesieni 1918 r. wikariusz w Kościanie. W czasie Powstania Wielkopolskiego kapelan oddziału kawalerii.

Ksiądz płk CZESŁAW WOJTYNIAK (1891-1940), kapelan wojskowy II RP, zamordowany w 1940 r. w Twerze

W czerwcu 1919 r. został przyjęty jako ochotnik do Wojska Polskiego na kapelana służby czynnej w stopniu kapitana i skierowany do 15. Pułku Ułanów Poznańskich, a od grudnia 1919 r. był proboszczem 14. Dywizji Piechoty i w składzie tych formacji uczestniczył w wojnie polsko-bolszewickiej.

Za bohaterstwo na froncie litewsko-białoruskim 2-krotnie odznaczony Krzyżem Walecznych. Od 1922 r. po rejonizacji duszpasterstwa WP i weryfikacji stanowisk mianowany na majora czyli starszego kapelana ze starszeństwem z dnia 1 czerwca 1919 r. oraz na zastępcę szefa dekanatu religijnego O. K. Nr VII Poznań. Na tym stanowisku pracował do września 1929 r. pełniąc też obowiązki proboszcza parafii wojskowej w Poznaniu oraz kapelana 15. Pułku Ułanów Poznańskich.

Przeniesiony w 1929 r. do dekanatu O. K. Nr IX Brześć nad Bugiem, przez rok pracował w Korpusie Ochrony Pogranicza jako kapelan Brygady KOP „Nowogródek”, a później jako administrator i proboszcz parafii wojskowej oraz dziekan religijny w Baranowiczach w stopniu podpułkownika.

W roku 1936 został przeniesiony do Warszawy na stanowisko notariusza Kurii Polowej WP i na początku 1939 r. otrzymał awans na kanclerza i pułkownika. Utrzymywał kontakty z 15. Pułkiem Ułanów Poznańskich i był zapraszany na święta pułkowe. Posiadał odznaczenia: Medal Niepodległości, 2-krotny Krzyż Walecznych, Medal za Wojnę 1918-1921, Medal 10-lecia Odzyskanej Niepodległości, Medal za Długoletnią Służbę oraz Papiński Krzyż „Pro Ecclesia et Pontifice”.

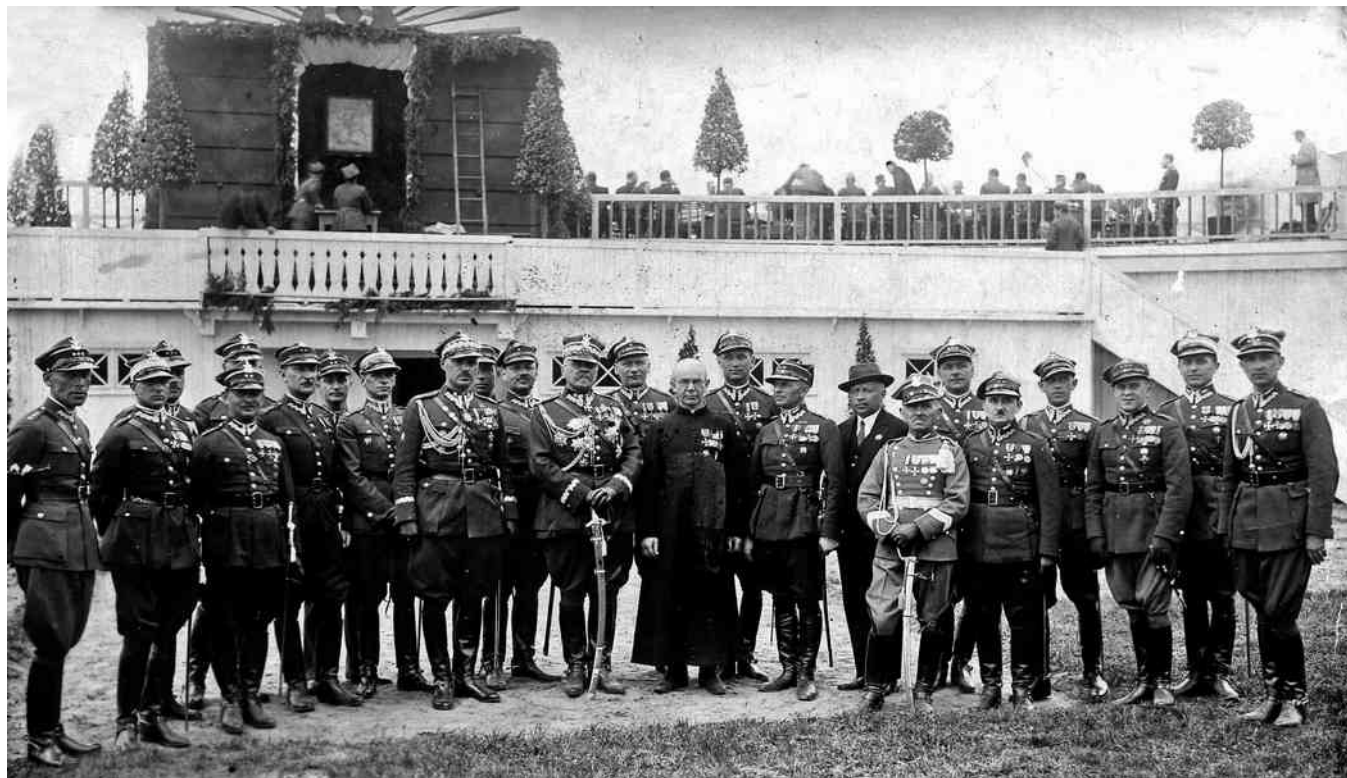
Po wybuchu wojny z Niemcami ruszył za wojskiem na front kampanii wrześniowej 1939 r. i w nieznanych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli. Obecnie, na podstawie dokumentów zbrodni katyńskiej wiadomo, że najpierw był w obozie w Kozielszczyźnie i pod koniec października z oficerami odesłany był do obozu w Kozielsku, skąd 23 grudnia 1939 r. w grupie kapelanów został wysłany do obozu w Ostaszkowie, gdzie przybyli 29 grudnia. Na wiosnę w 1940 r. wywieziony do więzienia NKWD w Twerze, tam zamordowany i pogrzebany w Miednoje – Katyńska Lista Ostaszkowska z kwietnia 1940 r. nr 2, poz. 48 akta nr ... [brak].

W roku 2006 biogram ks. płk Czesława Wojtyniaka zamieszczono na str. 1015 w Księdze Cmentarnej Miednoje. Na murze Polskiego Cmentarza Wojennego w Miednoje jest tabliczka z jego nazwiskiem. W listopadzie 2007 r. został pośmiertnie mianowany na stopień generała brygady WP w ramach akcji Katyń pamiętamy - uczymy pamięć bohaterów.

W grudniu 2009 r. w grupie 23 kapelanów katyńskich zgłoszony przez ówczesny Zarząd Stowarzyszenia Rodzina Katyńska w Warszawie na kandydata do procesu beatyfikacji męczenników

wschodu i komunizmu (1918-1989) - grupa kapelanów WP zamordowanych w Katyniu, Charkowie i Twerze będzie reprezentowała w tym procesie ponad 22 000 ofiar zbrodni stalinowskiego NKWD, dokonanej wiosną w 1940 r. na polskich jeńcach wojennych.

Tablice upamiętniające ks. płk Czesława Wojtyniaka umieszczono na ścianie rodzinnego domu w Puszczykowie, na memoriale w Poznaniu, w katedrze WP i Muzeum Katyńskim w Warszawie. W maju 2019 r. dla jego pamięci posadzono „Dąb Katyński” na terenie sanktuarium w Kalwarii Pałacowskiej - Aleja 33 Dębów Pamięci Kapelanów Katyńskich.

Ks. płk Czesław Wojtyniak i oficerowie 15. Pułku Ułanów Poznańskich.
Fotokopia zdjęcia udostępnionego przez Muzeum Wojska w Poznaniu.

Fragment wniosku D-twa 14. DP na odznaczenie ks. Czesława Wojtyniaka Krzyżem Walecznych za bohaterskie czyny na froncie wojny z bolszewikami – dokument z Centralnego Archiwum Wojskowego sygnatura KW-135/W-2425 Wojtyniak Czesław – odpis ze str. 2:

„... Ksiądz proboszcz Wojtyniak spełniając swe kapłańskie obowiązki z narażeniem własnego życia przebywał najczęściej na linii bojowej, krzepiąc moralnie żołnierzy, czym w znacznej mierze przyczynił się do wielu zwycięstw. Dnia 12 września 1920 r. podczas ofensywy pod Brześciem Lit. silniejsze oddziały bolszewickie przedostały się na nasze tyły, rozdzielając naszą grupę w okolicach na wschód od Motykat. Ksiądz Wojtyniak znajdując się przy grupie północnej, pragnąc przedostać się do grupy południowej, dokąd wzywały go obowiązki, nie zwracając uwagi na wielkie niebezpieczeństwo przedarł się przez nieprzyjacielskie rejony, przywiózł jednocześnie cenne wiadomości, które posłużyły do dalszego rozwoju akcji. Dnia 19-20 września 1920 r. pod Próżanami i Różanami ksiądz Wojtyniak stale przebywał na linii ognia, składając dowody wielkiej odwagi osobistej (...).”

W książce pt. Dzieje 15. pułku Ułanów Poznańskich wydanej w 1962 r. w Londynie na stronie 55 czytamy wspomnienie o ks. Wojtyniaku:

„... Bardzo żyty z pułkiem, lubiany przez wszystkich i wzorowo opiekujący się ułanami był kapelan Czesław Wojtyniak. Średniego wzrostu, rudawy blondyn, spokojnego usposobienia, taktowny

i wyrobiony, był idealnym kapelanem, który starał się zawsze być przy oddziale, nie bojąc się niewygód i nie unikając siodła, gdy było to potrzebne (...).”

W pamiętnikach znalezionych w czasie ekshumacji polskich oficerów w 1943 r. w Katyniu odczytano kilka zapisów, że ks. Czesław Wojtyniak w obozach sowieckich w Kozielszczyźnie oraz w Kozielsku, podobnie jak inni kapelani WP także uwięzieni w tych obozach, nie zważając na zakazy NKWD organizował dla jeńców życie religijne, krzepiąc ich na duchu w ciężkich warunkach i heroicznie broniąc wiary katolickiej oraz wartości ojczyźnianych.

Ks. Czesław Wojtyniak swoją nienaganną służbą kapłańską, mądrą i ofiarną pracą dla narodu i Ojczyzny oraz jako męczennik zbrodni katyńskiej, zasłużył na szacunek i pamięć.